

מעדותה של מרים אנסבכר על פוגרום "ליל הבדולח" וטרנספורט הילדים לבלגיה

ב- 10 לנובמבר התחילו הצרות הרציניות. זאת היתה הקריסטל נאכט [=ליל הבדולח].
ש. באיזו שנה?

ת. 1938. אני לא יודעת מאיפה הוריי שמעו, על הבוקר, מה שקרה. בכל אופן שלחו אותי לראות. לא רחוק מהבית ראיתי באמת שהרסו את החנויות של היהודים לא רחוק מאתנו. בישרתי להם: אכן, כן, זהו זה. יותר מאוחר שמענו ששרפו את בתי הכנסיות בברסלאו. כמובן, אבי הלך לחנות שלו, הוא היה שותף עם אחיו, כיוון שהחנות, אולי יותר מחסן, היתה בפנים, בתוך סמטה, הרחק מהרחוב. לא הרסו כלום, אבל הגסטאפו בא לקחת את דודי, ובהזדמנות זו גם את אבי.

למחרת בבוקר, באו עוד פעם אלינו הביתה לחפש את אבי. כמובן, לא היה רשום להם שכבר לקחו אותו. בגלל שלא ידעו ולא האמינו שהוא כבר נלקח. אבי היה 6 שבועות או בברגן בלזן (Bergen Belsen) או בדכאו (Dachau), אני לא זוכרת את זה. השתחרר בגלל שהיה לו מדליה ממלחמת העולם הראשונה, בגרמנית קראו לזה דאס אייזרנער קרויץ [=צלב הברזל]. כמובן, החודשים הבאים היו קשים מאוד, בגלל שלא ידעו מה לעשות. צעד ראשון היה לשלוח אותי עם טרנספורט ילדים לבלגיה. היו אז טרנספורטים לילדים, שלחו אותם מן הבית או לאנגליה, או להולנד או לבלגיה. חשבו לכמה חודשים. חיפשו משפחה שתהיה מוכנה לקלוט אותי. מצאו אחת, קראו להם משפחת סלומון, באנטוורפן (Antwerpen). הייתי אז בת 11 וחצי. לא הבנתי הרבה מה שהולך לקרות. בוודאי להוריי ולאמי זה היה קרבן גדול מאוד.

מקור: ארכיון יד ושם 0.3/7819